PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Węgrowskiego

AS. 1511.1.1.2023

STAROSTWO POWIATOWE W WĘGROWIE
2023 -04- 20
1311

Węgrów dnia 20.04.2023r.

Pani
Ewa Besztak
Starosta Węgrowski

Wykonując Uchwałę Rady Powiatu Węgrowskiego NR LXIV/408/2023 z dnia 19 kwietnia 2023r. w sprawie przekazania petycji do rozpatrzenia zgodnie z właściwością, w załączeniu przekazuję ww. uchwałę wraz z petycją Pana z dnia 14 lutego 2023 roku w przedmiocie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej społeczności.

Z poważaniem

Załącznik:

Uchwała NR LXIV/408/2023 Rady Powiatu Węgrowskiego
z dnia 19 kwietnia 2023r. w sprawie przekazania petycji do rozpatrzenia
zgodnie z właściwością wraz z petycją z dnia 14 lutego 2023 roku
w przedmiocie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej
społeczności

UCHWAŁA NR LXIV/408/2023
RADY POWIATU WĘGROWSKIEGO
z dnia 20 kwietnia 2023r.

w sprawie przekazania petycji do rozpatrzenia zgodnie z właściwością

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U z 2022r., poz. 1526) w związku z art. 9 ust. 2, art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o petycjach (Dz.U. z 2018r., poz. 870) Rada Powiatu uchwala, co następuje:

§1. 1. Rada Powiatu Węgrowskiego uznaje się za niewłaściwą do rozpatrzenia petycji p. w przedmiocie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej społeczności z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu do niniejszej uchwały.

§ 2. Rada Powiatu Węgrowskiego postanawia przekazać petycję Staroście Węgrowskiemu.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu Węgrowskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU

Załącznik do Uchwały NR LXIV/408/2023
Rady Powiatu Węgrowskiego
z dnia 19 kwietnia 2023r.

Uzasadnienie

W dniu 14 lutego 2023 roku do Rady Powiatu Węgrowskiego wpłynęła petycja Pana , w przedmiocie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej społeczności z dnia 14 lutego 2023 roku. Treścią żądania było zamieszczenie informacji na temat obecnego stanu prawnego w Polsce regulującego pobieranie komórek, tkanek i narządów od zmarłych osób w celu ich przeszczepienia w gazecie redagowanej przez urząd, na stronie internetowej urzędu lub w innych lokalnych środkach masowego przekazu (przeprowadzenie kampanii informacyjnej zwiększającej świadomość społeczną).

Przewodniczący Rady Powiatu przekazał ww. petycję do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji celem przygotowania opinii w sprawie petycji.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 31 marca 2023r. zapoznała się z treścią petycji i opinią prawną.

Komisja Skarg Wniosków i Petycji Rady Powiatu Węgrowskiego stwierdziła, co następuje:

Przepisy art. 12 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1526) określają jednoznacznie zakres właściwości rady powiatu. Ustawa o samorządzie powiatowym – odmiennie niż ustawa o samorządzie gminnym – nie wprowadziła zasady domniemania właściwości rady powiatu we wszystkich sprawach należących do zakresu działania powiatu, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Rada powiatu jest właściwa w dwóch grupach kategorii spraw: wymienionych wprost w ustawie o samorządzie powiatowym i zastrzeżonych ustawami szczególnymi, zarówno już obowiązującymi, jak i uchwalonymi w przyszłości.

Katalog zadań publicznych, które ma zrealizować powiat określa natomiast art. 4 ustawy o samorządzie powiatowym. Przepis ten nie stanowi jednak samodzielnej podstawy dla realizacji zadań przez powiat. Jest to jedynie wskazanie zakresu i rodzaju zadań powiatu. Konkretne zadania publiczne, które przeznaczone są do wykonania przez wskazaną jednostkę samorządu terytorialnego, wynikają natomiast z ustaw szczególnych. Takie stanowisko potwierdza także wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego (do 2003.12.31) w Katowicach z dnia 3 lipca 2002 r. sygn.akt I SA/Ka 631/02, zgodnie z którym „Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (...) powiat jest zobowiązany do wykonywania zadań publicznych w takim zakresie, jaki wynika z ustaw; o tym, czy i jakiego rodzaju zadania ciążą na

powiecie, decydują przepisy materialnego prawa administracyjnego, według których powinny być rozstrzygnięte wątpliwości dotyczące rozróżnienia zadań gminnych i powiatowych".

Stosownie natomiast do art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 870) przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Jak wynika z przywołanych przepisów, w ustawie o samorządzie powiatowym nie widnieje przepis umożliwiający Radzie Powiatu Węgrowskiego podjęcia działań zgodnych z żądaniem wnoszącego petycję. Wnoszący petycję proponuje bowiem zamieszczenie informacji na temat obecnego stanu prawnego w Polsce regulującego pobieranie komórek, tkanek i narządów od zmarłych osób w celu ich przeszczepienia w gazecie redagowanej przez urząd, na stronie internetowej urzędu lub w innych lokalnych środkach masowego przekazu (przeprowadzenie kampanii informacyjnej zwiększającej świadomość społeczną).

Treść petycji wskazuje, że organem właściwym do jej rozpatrzenia jest Starosta Węgrowski. W myśl bowiem art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym starosta jest kierownikiem starostwa powiatowego oraz zwierzchnikiem służbowym pracowników starostwa i kierowników jednostek organizacyjnych powiatu oraz zwierzchnikiem powiatowych służb, inspekcji i straży.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Powiatu Węgrowskiego stwierdziła, że przedmiot petycji nie mieści się w zakresie zadań i kompetencji rady powiatu, a organem właściwym do rozpatrzenia petycji jest Starosta Węgrowski.

Rada Powiatu Węgrowskiego, po zapoznaniu się z przedmiotową petycją i opinią Komisji Skarg, Wniosków i Petycji postanawia uznać się za niewłaściwą do jej rozpatrzenia i przekazać petycję Staroście Węgrowskiemu jako organowi właściwemu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Marek Redosz

Rada Powiatu Węgrowskiego
ul. Przemysłowa 5
07-100 Węgrów

PETYCJA
w sprawie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej społeczności

Działając na podstawie Ustawy o petycjach z dnia 11 lipca 2014 roku (Dz. U. 2018 poz. 870) wnoszę petycję w sprawie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej społeczności. Zwracam się z prośbą o zamieszczenie informacji na temat obecnego stanu prawnego w Polsce regulującego pobieranie komórek, tkanek i narządów od zmarłych osób w celu ich przeszczepienia w gazecie redagowanej przez urząd, na stronie internetowej urzędu lub w innych lokalnych środkach masowego przekazu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, jeżeli osoba za życia nie wyrazi sprzeciwu na pobranie po śmierci swoich narządów, to domniemywa się, że wyraża na to zgodę.

Sprzeciw można wnieść poprzez wpis w Centralnym Rejestrze Sprzeciwów, w formie pisemnego oświadczenia własnoręcznie podpisanego i noszonego przy sobie lub ustnej deklaracji złożonej w obecności co najmniej dwóch świadków.

Rozmowa personelu medycznego z osobami najbliższymi zmarłego ma na celu ustalenie jego stanowiska na temat pośmiertnego dawstwa narządów. Prawo nie daje uprawnień rodzinie do decydowania o pobieraniu bądź niepobieraniu cudzych komórek, tkanek i narządów w celu ich przeszczepienia innej osobie. Każdy z nas jest potencjalnym dawcą narządów, dopóki sam za życia nie wyrazi sprzeciwu.

W 2021 roku w Polsce najmłodszy dawca miał 1,5 roku, a najstarszy miał 79 lat. W województwie mazowieckim 47 osób pośmiertnie podarowało komuś swoje narządy. Na wspomnianym obszarze było 17 szpitali aktywnych w programie pozyskiwania narządów od zmarłych na 55 szpitali z potencjałem dawstwa (*Poltransplant Biuletyn Informacyjny* 2022, s. 10, 11, 16). Na dzień 31 grudnia 2022 roku na przeszczepienie narządu oczekiwało w naszym kraju 1856 osób (Statystyka prowadzona przez Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnego ds. Transplantacji „Poltransplant" w 2022 roku).

Pobrania komórek, tkanek lub narządów ze zwłok ludzkich w celu ich przeszczepienia lub pobrania komórek lub tkanek w celu ich zastosowania u ludzi można dokonać, jeżeli osoba zmarła nie wyraziła za życia sprzeciwu. - brzmi przepis art. 5 ust. 1 Ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. 2020 poz. 2134).

Uzasadnienie

W Polsce panuje przekonanie, że to rodzina decyduje o przeszczepieniu narządów zmarłego krewnego, co nie znajduje potwierdzenia w treści obowiązujących przepisów polskiego prawa. Niekiedy tylko osoba bliska zmarłego informuje personel medyczny o tym, czy zmarły wyraził za życia sprzeciw na pośmiertne pobranie jego narządów.

Wielu obywateli jest przekonanych, że trzeba podpisać specjalne oświadczenie woli lub zarejestrować się w jakiejś bazie danych w celu wyrażenia zgody na pośmiertne oddanie narządów. Prawda jest taka, że nie ma w Polsce oficjalnego rejestru „zgody" (jest tylko Centralny Rejestr Sprzeciwów), gdyż każdy z nas jest potencjalnym dawcą narządów, dopóki sam nie wyrazi sprzeciwu.

Każdy mieszkaniec Polski powinien być świadomy tego, jak temat transplantacji wygląda pod względem polskiego prawa. Powinniśmy zachęcić go do poinformowania rodziny o swojej woli na temat ewentualnego pośmiertnego oddania narządów, by uniknąć w przyszłości potrzeby domniemywania czyjeś woli w przypadku niespodziewanej śmierci.

Według badań Centrum Badania Opinii Społecznej z 2016 roku 75% Polaków nie rozmawiało ze swoimi bliskimi na temat ewentualnego przeszczepienia narządów. Niestety tylko 20% badanych osób wie, że w Polsce wystarczy brak sprzeciwu za życia, aby zostać pośmiertnie dawcą narządów (CBOS (2016). *Postawy wobec transplantacji narządów*, s. 4, 12-13).

Przedstawione informacje ukazują transplantologię od strony prawnej oraz statystycznej. Nikogo nie zmuszają do zmiany swojego światopoglądu. Decyzja o (nie)oddaniu po śmierci swoich narządów należy do każdego z nas. Poinformujmy bliskich o swojej decyzji! Jakakolwiek ona by nie była. Pośmiertne oddanie narządów jest ostatnim, najcenniejszym darem, jaki człowiek może ofiarować drugiemu człowiekowi.

Kampanie informacyjne zwiększające świadomość społeczną można realizować z powodzeniem zwłaszcza na szczeblu administracji samorządowej. Przecież to samorząd terytorialny jest najbliżej mieszkańców naszego kraju i moim zdaniem jest w stanie w sposób bardziej skuteczny dotrzeć do nich z jasnym komunikatem, niż ministerstwo kierowane przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz podległe ministrowi lub przez niego nadzorowane jednostki organizacyjne.

Co prawda zwracam się do Państwa Radnych jako jednak temat transplantacji może dotknąć każdego z nas w najmniej oczekiwanym momencie, bez względu na miejsce zamieszkania. Proszę o pozytywne rozpatrzenie niniejszej petycji. Nie wyrażam zgody na ujawnienie moich danych osobowych na stronie internetowej.

Z wyrazami szacunku